

Малкият арсенал на свободния търговец

Ако ви кажат: Няма абсолютни принципи. Забраната може да е лоша, а ограничението - добро.

Отговорете: Ограничението забранява всичко, на което пречи да бъде внесено.

Ако ви кажат: Земеделието е майката, изхранваща страната.

Отговорете: Това, което изхранва страната, не е точно земеделието, а житото.

Ако ви кажат: Основният източник за прехрана на населението е земеделието.

Отговорете: Основният източник за прехрана на населението е житото. Ето защо, ако един закон позволява да се добиват чрез земеделски труд 2 хектолитра жито за сметка на 4 хектолитра, които биха се добивали без него чрез индустриски труд, то тогава това не е закон за изхранването, а е по-скоро закон за мизерията.

Ако ви кажат: Ограничението да се внася жито от чужбина подтиква към отглеждането на повече местни култури и така към увеличаване на местното производство.

Отговорете: То подтиква да се се по скалите на планините и крайбрежните плажове. Ако доите крава и продължавате да я доите, тя ще дава повече мляко, но кой може да каже кога ще престане да дава и капка. А тази капка ще струва скъпо.

Ако ви кажат: Ако хлябът поскъпне, земеделецът ще забогатее и така ще се обогати индустрията.

Отговорете: Хлябът ще стане по-скъп, когато е осъден, а осъдицата може да направи само хората бедни или ако предпочитате - богатите ще изгладнят.

Ако настояват, казвайки: Когато хлябът поскъпне, заплатите се увеличават.

Отговорете: показвайки че през април 1847г. пет шести от работниците просят.

Ако ви кажат: Доходите на работниците трябва се увеличават заедно са нарастването на цените на хранителните продукти.

Отговорете: Това означава да се каже, че в кораб, в който няма провизии, всеки може да се нахрани по същия начин, както ако имаше провизии.

Ако ви кажат: Трябва да се осигури добра заплата на този, който продава жито.

Отговорете: Би трябало. Но също така трябва да се осигури добра заплата на този, който го купува.

Ако ви кажат: Собствениците на земя, които съставят закона, повишават цените на хляба, без да се интересуват от заплатите, защото знаят, че когато хлябът поскъпне, заплатите се повишават съвсем естествено.

Отговорете: По тази логика, ако работниците съставят закона, не ги обвинявайте ако фиксират едно високо равнище на заплатите, без да се стремят да опазят житото, защото знаят, че ако заплатите са високи, цените на хранителните продукти ще се повишат от само себе си.

Ако ви кажат: Какво трябва да се направи тогава?

Отговорете: Бъдете справедливи към всички.

Ако ви кажат: От съществена важност е една велика страна да има металургия.

Отговорете: Това, което е по-важно е тази велика страна да има желязо.

Ако ви кажат: Необходимо е една велика страна да има шивашка индустрия.

Отговорете: Това, което е по-необходимо, е гражданите на тази велика държава да имат дрехи.

Ако ви кажат: Трудът е богатство.

Отговорете: Това не е вярно.

И като обяснявате добавете: Кръвопускането не означава здраве. И доказателството за това е, че то има за цел да възстанови здравето.

Ако ви кажат: Да се принудят хората да дълбаят в скалите и да извлекат 1 унция желязо от петдесет килограма руда означава да се увеличи труда им и в резултат на това - богатството им.

Отговорете : Да се принудят хората да копаят кладенци, забранявайки им да ползват вода от реката, означава да се увеличи техния безполезен труд, но не и богатството им.

Ако ви кажат: Сънцето дава топлина и светлина, без да иска отплата.

Отговорете: Още по-добре за мен; не ми струва нищо, за да виждам на светло.

И ако ви отвърнат: Индустрита като цяло губи от това, че вие не си плащате за осветление.

Възразете: Това не е вярно, понеже като не плащам на сънцето, спестявам и това ми позволява да си купя дрехи, мебели и свещи.

Ако ви кажат: Тези коварни англичани откриват желязо и каменни въглища в един и същ рудник.

Отговорете: Толкова по-добре за нас - няма да ни се налага да плащаме, за да ги събрем на едно място.

Ако ви кажат: Швейцарците имат сочни пасища, които им струват малко.

Отговорете: Предимството е за нас, защото те ще изискват от нас по-малко количество труд, за да задвижим нашето земеделие и да си осигурим храна за стомасите.

Ако ви кажат: Земята в Крим е евтина, а стопаните не плащат данъци.

Отговорете: Изгодата е за нас, които купуваме жито, освободено от тези разходи.

Ако ви кажат: Крепостниците в Полша работят без заплащане.

Отговорете: Бедата е за тях, а печалбата за нас, защото труда им е приспаднат от цената на житото, което техните господари ни продават.

И накрая ако ви кажат: Другите нации имат множество предимства в сравнение с нас.

Отговорете: Чрез търговията те са принудени да ги споделят с нас.

Ако ви кажат: Чрез свободната търговия ние ще бъдем залети с хляб, говеждо, каменни въглища и палта.

Отговорете: Тогава няма да сме нито гладни, нито замръзнали.

Ако ви кажат: С какво ще платим?

Ако ви кажат: Не се тревожете за това. Ако бъдем залети от стоки, то е защото можем да ги платим, а ако не можем да си платим - няма да ни залеят.

Ако ви кажат: Ще се възхитя от свободната търговия, ако чужденците, внасяйки един продукт, изнесат от нас друг, но те изнасят единствено парите ни.

Отговорете: Парите, също като кафето, не растат в полетата на Бос, нито излизат от ателиетата на Елбоф. За нас да платим на чужденец с пари е като да му платим с кафе.

Ако ви кажат: Яжте месо.

Отговорете: Оставете да бъде внесено.

Ако ви кажат, също като в печата: Когато няма с какво да се купува хляб, трябва да се купува говеждо.

Отговорете: Това е толкова умен съвет, колкото този на г-н Вунтур към неговия наемател:

Когато нямаш с какво да си платиш наема

Трябва да имаш собствено жилище.

Ако ви кажат, също като в пресата: Правителството трябва да научи хората защо и как е необходимо да се яде говеждо месо.

Отговорете: Правителството трябва само да остави говеждото да бъде внесено. А хората са достатъчно цивилизовани и зрели, за да решат без наставление кога да го ядат.

Ако ви кажат: Държавата трябва да знае всичко и да предвижда всичко за да управлява народа. А народът трябва само да се остави да бъде управляван и подпомаган.

Отговорете: Има ли държава, която съществува извън народа си? Има ли човешка предвидливост извън човешката природа? Архимед би могъл да повтаря всеки ден от живота си: "Дайте ми опорна точка и лост и аз ще преместя земята" и по тези

причини той не би могъл да я премести - поради липсата на опорна точка и лост. Опорна точка на държавата е народът. И нищо не е така безсмислено, както възлагането на толкова надежди върху държавата, т.е. допускането на колективни знания и предвидливост, преди да се приеме наличието на личната глупост и непредвидливост.

Ако ви кажат: Боже Господи, аз не искам покровителство, а само малко мито върху вноса на житото и месото, което да компенсира тежките данъци, на които Франция е подложена; малко мито равно на това, което тези данъци прибавят към себестойността на моето жито.

Отговорете: Хиляди извинения, но аз също плащам данъци. Ако защитата, която искате за себе си, има за резултат натоварването на цената, която плащам за житото ви с точния размер на вашата част от данъците, то скромното ви искане не постига нищо друго освен установяването между нас на положение, което може да бъде формулиране така: "Тъй като публичните плащания са тежки, аз, продавачът на жито, няма да плащам нищо, а ти - моят съсед - който го купува ще плаща двойно - твоята част и моята. Търговецо на жито, съседе, ти може да имаш силата на своя страна, но със сигурност не и правото!"

Ако ви кажат: Много е трудно за мен, който плащам данъци, да се съревновавам на собствения си пазар с чужденеца, който не плаща.

Отговорете:

1) Първо - това не е вашият пазар, а нашият пазар. Аз, който живея от житото и който го плащам, също трябва да разчитам на нещо.

2) Много малко чужденци в днешно време са освободени от данъци.

3) Ако данъкът, който сте гласували, ви се възвръща под формата на пътища, канали, сигурност и т.н., повече отколкото ви струва, нямаете право да го спирате - за моя сметка - конкуренцията на чужденците, които не плащат данъци, но които не се ползват от предимствата на сигурността, пътищата и каналите. Това би имало толкова смисъл, колкото ако се каже: "Настоявам за право, което да компенсира това, че имам по-хубави дрехи, по-силни коне и по-добри рала от тези на руския селянин."

4) Ако данъкът не се изплаща - не го гласувайте.

5) И накрая, след като сте гласували данъка, бихте ли желали да се изключите от плащането му? Представете си система, която го прехвърля върху чужденците. Но тарифата ще бъде такава, че вашата част от данъка да падне отново върху мен, който имам достатъчно собствени.

Ако ви кажат: При руснаците свободната търговия е необходима, за да им позволи да разменят техните стоки и да прогресират. (Мнение, изразено от г-н Тиер в комисия през април 1847г.)

Отговорете: Свободната търговия е необходима навсякъде, именно по тази причина.

Ако ви кажат: Всяка страна има своите нужди. Спрямо тях трябва да се действа. (г-н Тиер).

Отговорете: Тя прави това доброволно, когато не ѝ се пречи.

Ако ви кажат: Тъй като нямаме желязо, трябва да позволим вноса му (г-н Тиер).

Отговорете: Много благодаря.

Ако ви кажат: Нашият търговски флот има нужда от товари. Липсата на натовареност на връщащите се кораби им пречи да се съревновават с чуждите съдове.

Отговорете: Когато една страна иска да произвежда всичко сама, тя няма да има товари нито на отиване, нито на връщане. Толкова е абсурдно да се желае търговски флот, когато чуждите стоки са забранени, колкото би било да се иска кола там, където е забранен всякакъв транспорт.

Ако ви кажат: Дори да предположим, че протекционизъмът е несправедлива система, всичко вече е организирано на тази основа - инвестиирани са капитали, придобити с права; системата не може да бъде променена, без да се създадат неудобства.

Отговорете: Всяка несправедливост носи печалба за някой (с изключение може би на ограниченията, които стечението на времето не носят печалба никому); да се обвиняват разместванията, които премахването на тази несправедливост ще причини на тези, които се възползват от нея, означава, че само защото съществува в момента, тази несправедливост трябва да остане вечна.